

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger:

Bemærkninger om formål og bestemmelser:

Denne fredning indeholder ingen udtrykkelig formålsbestemmelse. Formålet må derfor udledes ud fra en fortolkning af fredningsafgørelsen. I dokumentet er de generelle bestemmelser fremhævet. Den fremhævede tekst er vejledende og er fremhævet som hjælp til læseren. Fredningens generelle bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne](#)

Domme:

Taksationskommissionen:

Overfredningsnævnet:

Fredningsnævnet:

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

OVERFREDNINGSNÆVNET >

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1971, den 18. marts, afsagde Overfredningsnævnet
følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 2102/70 om fredning af Galgebakken og nærmeste omgivelser
i Rye sogn.

I den af fredningsnævnet for den tidligere Skanderborg
amtsrådsreds den 31. marts 1970 afsagte kendelse hedder det:

Efter henstilling fra Danmarks Naturfredningsforening besluttede Fredningsnævnet for Skanderborg amtsråds-kreds i 1957 at rejse fredningssag vedrørende Galgebakken i Gl. Rye, beliggende på matr. nr. 19 r Rye by og sogn, samt nogle omkringliggende lyngarealer, der henlå næsten uden bebyggelse, og hvilke arealer fandtes fredningsværdige på grund af deres landskabelige og historiske værdier.

Ved anbefalet skrivelse af 22. oktober 1957 blev ejerne af de nævnte arealer underrettet om den påtænkte fredning og om det i medfør af den dagældende naturfredningslov udstedte foreløbige forbud imod at ændre tilstandene på et nærmere angivet område, der bl.a. omfattede hele matr. nr. 19 r med Galgebakken.

Da en række møder med ejerne, Naturfredningsrådet og Danmarks Naturfredningsforening ikke førte til noget endeligt resultat med hensyn til fredningens omfang, og da forudsætningerne for fredningen i væsentlig grad blev ændret ved ikrafttrædelsen af landsbyggeloven, henstillede Rye sogneråd i et møde med fredningsnævnet den 11. december 1962, at fredningen blev begrænset til selve det areal, hvorpå Galgebakken er beliggende, d.v.s. matr. nr. 19 r Rye by og sogn, idet sognerådet bl.a. oplyste, at kommunen til Boligministeriet havde indsendt et forslag til en dispositionsplan, og man var villig til i en sådan plan at udlægge det areal, der er inddraget under fredningssagen som naturområde uden bebyggelse.

Det eneste sted, hvor der kloakmæssigt og byplanmæssigt kunne blive tale om bebyggelse var efter sognerådets mening på pensionatsejer Jensens ejendom, matr. nr. 19 r.

Fredningsnævnet har fundet dette forslag rimeligt, og i et møde afholdt den 28. juni 1963, hvor ejeren af matr.nr.19 r,

Erik H. Jensen, var mødt, opnåedes enighed om en fredning af matr. nr. 19 r, dog således at der undtages det areal, der er beliggende nord for vejen, og som ligger nærmest beboelsesbygningerne på ejendommen.

Ejeren af matr. nr. 19 r har efter sin endelige påstand i møde den 16. september 1969 krævet kr. 50.000,00 i erstatning.

Den 4. december 1964 afholdt fredningsnævnets nuværende formand et møde med sognerådet, og nævnet besluttede herefter at søge fredningen af matr. nr. 19 r gennemført i overensstemmelse med det tidligere aftalte og således som vist på det kendelsen vedhæftede kort.

I møde den 27. september 1969 erklærede ejerne af Rye Nørskov, ved direktør Thorning Petersen, at man fra godsets side var absolut interesseret i, at bakkerne blev friholdt for beplantning.

Rye Borgerforenings repræsentanter erklærede, at man især var interesseret i rydning af de tre højdepunkter syd for Galgebakken. Man var indforstået med at udføre tilsyn med renholdelse for papir og affald udenfor Galgebakken.

Rye Nørskovs repræsentanter har erklæret sig indforstået med, at matr.nr.ene 2 d, 9 b, 11 c, 15 a, og 40 a Rye by og sogn fredes som foreslået, hvorimod de har protesteret mod et af fredningsplanudvalget fremsat forslag om fredning yderligere af matr. nr.ene 8 c og 7 c smst. Såfremt de 2 sidstnævnte matr. nr.e udgår af fredningen, vil man ikke kræve erstatning for de øvrige arealers fredning, forudsat at det offentlige overtager plejen af landskabet.

Da matr. nr. 8 c delvis er belagt med fredskovsforpligtel-

se, og da matr. nr. 7 c skønnes mindre betydningsfuld i nærværende sammenhæng, har fredningsnævnet besluttet ikke at inddrage disse under den heromhandlede fredning, men alene de matr. nr.e, som ejerne har godkendt fredningen af.

For så vidt angår de Det Danske Spejderkorps tilhørende arealer matr. nr. 19 p, 19 u, 19 y og 19 s, findes der ikke aldeles tilstrækkelig grund til for tiden at inddrage disse under fredningen, dels fordi man ikke vil modsætte sig rimelige udvidelsesønsker til ideelle formål, dels fordi arealerne må antages at ville blive holdt i god stand af de nuværende ejere.

De øvrige arealer, der har været påtænkt fredet, matr. nr.e 21 a (Anton Jensen), 2 g, 11 l og 40 g (E. Fiil Sørensen), findes at være så periferiske, at fredning ikke på nærværende tidspunkt bør finde sted.

Idet nævnet har skønnet, at det nævnte område af matr. nr. 19 r samt matr.nr.ene 2 d, 9 b, 11 c, 15 a og 40 a Rye by og sogn på grund af de historiske og landskabelige værdier, der er knyttet til området, er fredningsværdigt, jfr. naturfredningslovens § 1, lov nr. 140 af 7-5-1937, vil der være at pålægge ejendommen følgende fredningsbestemmelser.

Det areal af matr. nr. 19 r, der er vist på det vedhæftede kort, og som andrager ca. 3,2 ha, samt matr.nr. ene 2 d, del af 9 b, 11 c og del af 15 a, fredes således:

Galgebakken og det omkringliggende område skal bevares i sin nuværende tilstand, således at ændringer i terrænet eller terrænformerne herunder grus- og lergravning, opfyldning og planering ikke er tilladt, ligesom arealerne ikke må anvendes til oplagsplads. Der må ikke uden fredningsnævnets samtykke



foretages nogen ændring i den eksisterende beplantning ved fældning eller nyplantning.

Fredningsplanudvalget skal være berettiget til at fjerne al udsigtshindrende bevoksning uden udgift for ejerne, og såfremt ejerne ikke ønsker selv at fjerne det fældede, da at brænde det på stedet eller at fjerne det uden udgift for ejerne.

Udvalget har desuden ret til at holde de 2 højdepunkter på arealet - på målebordsblad fra 1942 angivet med tallene 300 og 247 - fri for bevoksning af enhver art og at pleje de oprindelige lyngbakker samt egekrat, derunder at foretage fornøden afbrænding og behandling af stubbe m.v. med hormonpræparater.

Hegning må kun ske af hensyn til afgrænsning i forbindelse med arealets pleje eller overfor ikke fredet område.

Fredningsplanudvalget har erklæret at ville søge det offentlige om fornøden økonomisk bistand til landskabspleje på arealet.

Der åbnes offentligheden adgang til de af fredningen omfattede arealer for færdsel til fods.

Der udfærdiges af fredningsnævnet et ordensreglement for det fredede område, som bl.a. fastsætter, at uforsvarlig omgang med ild, fjernelse af lyng og bær samt udenfor mekanisk lyd gengivelse er forbudt indenfor det fredede område.

På arealet er det forbudt at opføre enhver art bebyggelse samt at anbringe eller opsætte beboelsesvogne (eller campingvogne) eller anbringe skure, boder eller andre indretninger, herunder master eller tårne.

Etablering af campingpladser - parkeringspladser - må ikke finde sted. De over arealet førende veje skal bibeholdes i deres nuværende tilstand medmindre fredningsnævnet samtykker i ændringer.

Påtaleret tilkommer Fredningsnævnet for Skanderborg Amt.

For nævnte fredning tillægges der ejeren af matr. nr. 19 r, pensionatsejer Erik H. Jensen, Gl. Rye, en erstatning på kr. 30.000,00, som udredes som nedenfor anført.

Erstatningsbeløbene forrentes fra nærværende kendelsesafsigelse med 1 % over den af Danmarks Nationalbank på dette tidspunkt fastsatte diskonto.

Da ingen panthaver har givet møde under sagen, vil erstatningsbeløbene være at indbetale til ejerne.

T H I B E S T E M M E S :

Det under nærværende sag inddragne areal af matr. nr. 19 r Rye by og sogn, således som det er beskrevet foran og vist på vedhæftede kort, samt matr.nr.ene 2 d, 9 b, 11 c, 15 a og 40 a smst., fredes som ovenfor beskrevet.

Påtaleret har Fredningsnævnet for Skanderborg Amt.

Erstatningsbeløbet kr. 30.000,00 med renter fra dato som foran anført udredes med $\frac{3}{4}$ af Statskassen og $\frac{1}{4}$ af / Skanderborg Amtsfond og de i amtsråds kredsen beliggende købstadskommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

Denne kendelse kan inden 4 uger efter forkyndelsen påankes til Overfredningsnævnet, Nyropsgade 22.4, 1602 København V.

(sign.) Hans Mikkelsen (sign.) Ole Rasmussen

(sign.) J. J. Bek.

Overfredningsnævnet, for hvem sagen er forelagt i medfør af § 19 i bekendtgørelse nr. 194 af 16. juni 1961 af lov om naturfredning, har besluttet at stadfæste kendelsen.

Et kort nr. Sk 124, visende det fredede område, der udgør ca. 23 ha, er vedhæftet nærværende kendelse.

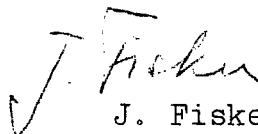
T h i b e s t e m m e s:

Den af fredningsnævnet for den tidligere Skanderborg amtsrådsreds den 31. marts 1971 afsagte kendelse stadfæstes, idet bemærkes, at Overfredningsnævnet s. 2, linie 2-4 med henblik på tydeliggørelse har foretaget følgende formuleringsmæssige ændring: "dog således at der undtages den del af det nord for vejen beliggende areal, som ligger nærmest beboelsesbygningerne på ejendommen".

I erstatning udbetales til pensionatsejer Erik H. Jensen, Gl. Rye, et beløb på 30.000 kr, der forrentes med 10% p.a. fra den 31. marts 1970 til betaling sker.

Erstatningen udredes med 3/4 af statskassen og 1/4 af Århus amtsfond.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.


J. Fisker

/sm.

FREDNINGSNÆVNET >

Kendelse afsagt af fædningssnævnet for Skanderborg amtsrådsreds
den 31. marts 1970

er

CITERET FULDT UD I OFN,K, AF 18/3 1971

Rettelse til kendelse af 31. marts 1970

vedr. Fr. 12/1956

Fredning af Galgebakken i Rye sogn
og de nærmeste omgivelser.

På side 3, 4 og 6 er anført matr. nr. 11 c Rye by og
sogn.

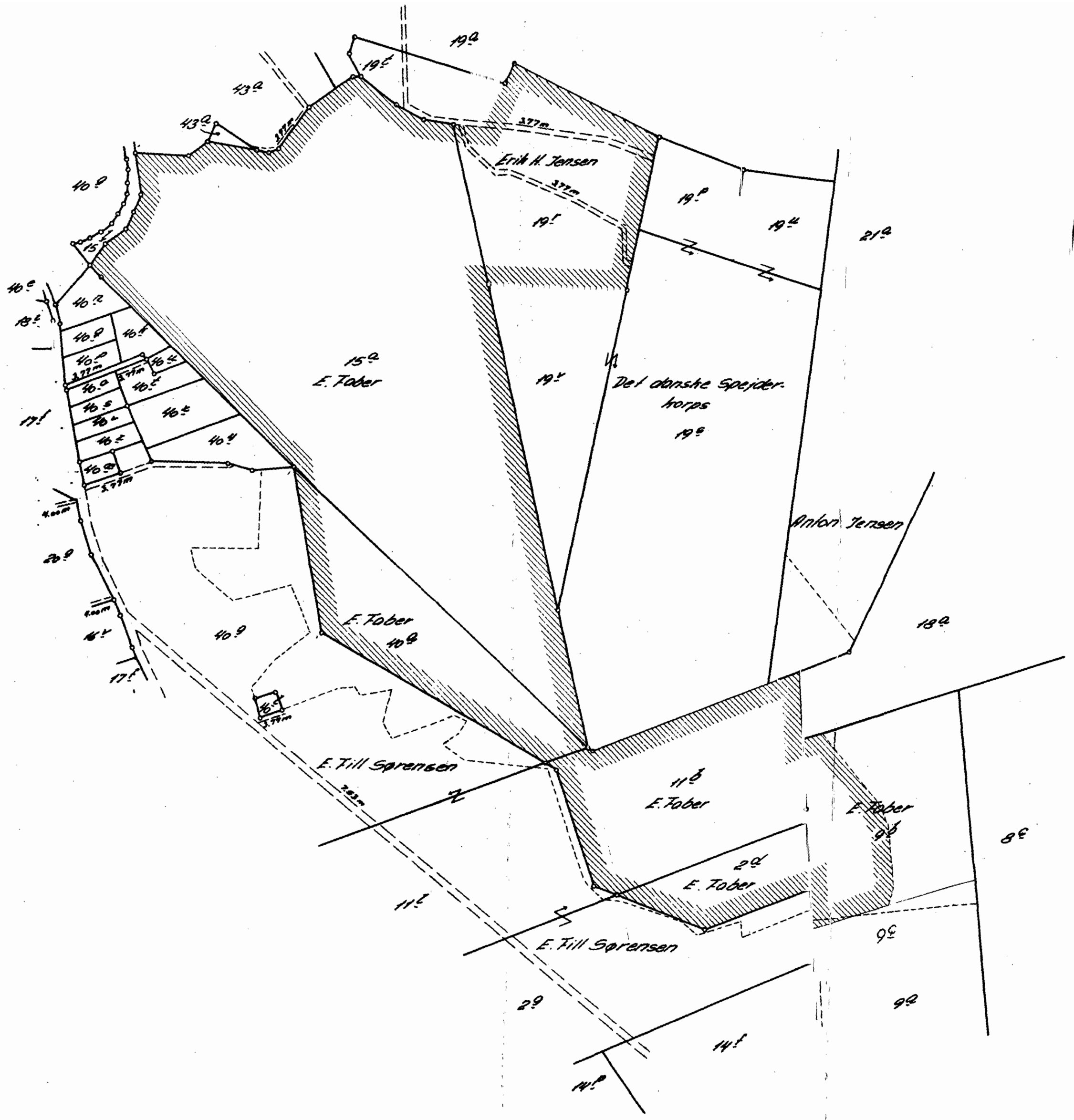
Matrikelnummeret er retteligt 11 b.

Der vedlægges desuden korttrids vedrørende den del af
matr. nr. 19 r Rye by og sogn, der er omfattet af fredningen.


Fredningsnævnet for gl. Skanderborg amt.

J. J. Bek.

KORT >



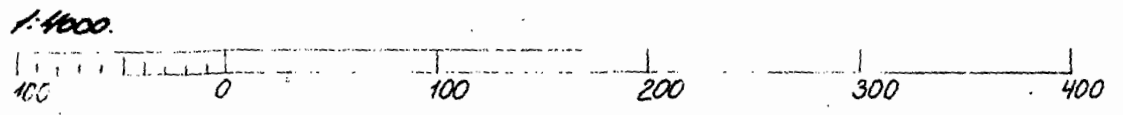
REG. NR. 5347

 fredningsgrænse

Terræn af
 Ry by,
 Ry sogn,
 Tyrsling herred,
 Skanderborg amt.
 Udfærdiget år 1962

Naturfredningskonsulentens kontor
 København d. 25-2-1971

By: Ry
 Sogn: Ry
 Plan nr. Sk. 124



DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.:

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

FREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS VESTLIGE
FREDNINGSKREDS

TINGHUSET, VESTER ALLÉ 10
TLF. 06 - 12 20 77

REG. NR. 5347

8000 ÅRHUS C. DEN 9. marts 1987.

SAG NR. 28/1987

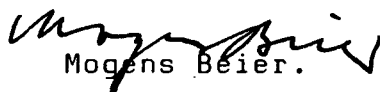
J.nr. 8-70-52-2-737x-0001-87

Til fredningsregisteret
til orientering 12/3-87
PWH

Nævnet har d.d. skrevet således til Amtsfredningskontoret, Søndergade 74, 8000 Århus C:

" I skrivelse af 20. februar 1987 har amtsfredningskontoret ansøgt om tilladelse til at etablere fåregræsning på fredet areal ved Galgebakken i Gl. Rye. Galgebakken er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 18. marts 1971.

Nævnet skal herved for sit vedkommende i medfør af naturfredningslovens § 34, jfr. fornævnte kendelse, meddele tilladelse til den ansøgte naturpleje. "


Mogens Beier.

Afgørelsen kan efter naturfredningslovens § 58 indbringes for Overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K., af bl.a. ansøgeren og forskellige myndigheder.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den oprettholdes af Overfredningsnævnet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 5 år.

Skov- og Naturstyrelsen

Skov- og Naturstyrelsen.

J.M.F. 7303/72-408W.

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT

Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

16/01-01

Søhøjlandets Økomuseum
c/o landskabsarkitekt Bendt Nielsen
Søkildevej 35 C
8680 Ry

Vedr. j.nr. 117/2000 - opstilling af informationstavle og stiafmærkning.

Den 16. oktober 2000 har Århus Amt, Natur og Miljø, fremsendt en fra Økomuseet modtaget ansøgning om tilladelse til opstilling af informationstavle på Galgebakken samt tilladelse til at foretage afmærkning af en sti fra Klostermølle i Vejle Amt over Rye Bro til Galgebakken. Arealerne hvor informationstavlen ved Galgebakken og den nordligste del af stiforløbet findes, er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 18. marts 1971 om fredning af Galgebakken og nærmeste omgivelser.

Stiforløbet fra Rye Bro til umiddelbart syd for Gl. Rye by forløber gennem en række arealer, som er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 10. maj 1977 om fredning af Mossø med omgivelser.

Med sagens fremsendelse har Amtet oplyst, at projektet har været drøftet med repræsentanter for Økomuseet, og at der mellem museet og Amtet er opnået følgende som foreslås godkendt af nævnet:

"Århus Amts skilt på Galgebakken fjernes, og i stedet opstilles en informationstavle som foreslået af økomuseet med såvel museets som amtets logo. Opmærksomheden henledes på, at der alt efter skiltets detaljerede placering skal ske en behandling i medfør af naturbeskyttelseslovens § 12 og/eller 18 om fortidsminder og beskyttelseslinien omkring disse. Amtet vil sørge for denne behandling, når Fredningsnævnet har taget stilling, og der foreligger et detaljeret placeringsforslag.

For at der ikke skal være for mange pæletyper og afmærkningstyper i stiens forløb, er vi indforstået med, at amtets afmærkningspæle gennem Galgebakkefredningen erstattes med brunmalede pæle, hvor det fælles symbol for stien fra Galgebakken til Klostermølle angives. Ved udgangspunktet for stien kan der være tale om at anbringe logoer på pælene.

Informationstavlerne 5 og 6 skal formentlig anbringes uden for fredningerne henholdsvis på Rye bro og den nyetablerede parkeringsplads ved Rye-Emborgvejen.

Den nye informationstavle for det samlede stiforløb vil efter aftale med repræsentanterne for økomuseet blive udarbejdet og udgivet i fællesskab mellem Silkeborg Statsskovdistrikt, Vejle Amt, Økomuseet og Århus Amt".

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Da der er tale om skiltning, der giver information om de fredede arealer, godkender nævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, det omhandlede projekt, således som beskrevet af Århus Amt.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:

Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Med venlig hilsen


Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-737-1-00)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomiteé v/Olaf J. Møller, Engvej 9, 8680 Ry
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Gjellerupvej 11, 8220 Brabrand
Det amtsrådsvalgte medlem af Nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Det kommunevalgte medlem af Nævnet, Frede Johannesen, Emborgvej 45, 8660 Skanderborg
Ry Kommune, Knudsvej 34, 8680 Ry

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT

Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

27/09-02

Henrik Brunsø
Emborgvej 23
8680 Ry

Vedr. j.nr. 88/2002 - ansøgning om tilladelse til etablering af et vandhul på matr.nr. 40 a Gl. Rye by, Gl. Rye, beliggende Emborgvej 23, 8680 Ry.

Den 3. september 2002 fremsendte Århus Amt, Natur og Miljø, en fra Dem modtaget ansøgning om tilladelse til etablering af et vandhul på ca. 100 m² på ovennævnte ejendom.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 18. marts 1971 om fredning af Galgebakken og nærmeste omgivelser i Rye sogn.

Det fremgår af Deres ansøgning, at der som følge af en omfattende rydning og udkørsel af fældet træ, er opstået fugtig jordbund i slugten i området, og her ønskes vandhullet placeret. Vandet fra vandhullet tænkes ledt videre til et lille vandingssted til kvæget umiddelbart nedenfor.

Århus Amt, Natur og Miljø, har anbefalet, at der gives tilladelse til det ansøgte, idet Amtet særlig har anført, at der er tale om et mindre vandhul, som landskabeligt kan indpasses i en eksisterende slugt i området. Amtet har dog stillet som forudsætning, at det kræves, at opgravet jord fjernes fra ejendommen.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Da der er tale om et mindre vandhul på ca. 100 m², som landskabeligt kan indpasses i en eksisterende slugt i området, finder Fredningsnævnet ikke, at det ansøgte strider mod fredningens formål. Fredningsnævnet meddelelser herefter i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgt på vilkår, at vandhullet etableres i overensstemmelse med de meddelte oplysninger, samt at opgravet jord fjernes fra ejendommen.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:

Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks

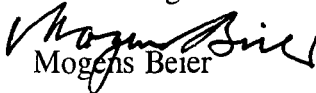
Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Med venlig hilsen


Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-737-14-02)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Olaf J. Møller, Engvej 9, 8680 Ry
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Gjellerupvej 11, 8220 Brabrand
Det amtsrådsvalgte medlem af Nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Det kommunevalgte medlem af Nævnet, Niels Jørgen Dideriksen, Lyngvej 14, 8680 Ry
Ry Kommune, Knudsvej 34, 8680 Ry

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del

Per Holkmann Olsen
Københavns Byret
Domhuset, Nytorv
1450 København K.
e-mail: pho@domstol.dk
tlf. 40143099

Yvonne og Henrik Brunsø
Emborgvej 23
8680 Ry

Den 14. december 2011.

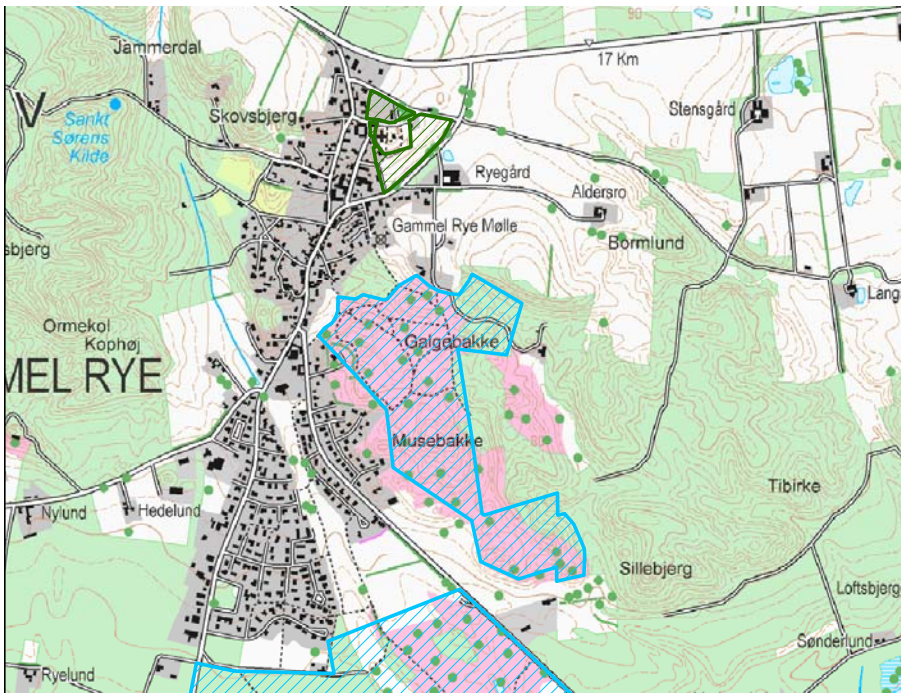
Vedr. j.nr. 8901-01.2009.58 , fremtidig hegning og pleje af Lyngbakkerne ved Gl. Rye, på ejendommen Emborgvej 23, 8680 Ry.

Skanderborg Kommune fremsendte i 2009 følgende indstilling til fredningsnævnet:

Ændring af hegning mm.

Planlægningsafdelingen, Skanderborg Kommune har den 18. december 2008 modtaget et forslag om fremtidig hegning og pleje af lyngbakkerne ved Gl. Rye fra ejeren af ejendommen matr. nr. 40 I Gl. Rye By, Gl. Rye, beliggende Emborgvej 23, 8680 Ry.

Beliggenheden og afgrænsningen af fredningskendelsen fremgår af nedenstående oversigtskort.



© Kort og matrikelstyrelsen
© Kortet må alene anv. iflg. aftale med kortejere

Ejendommen, der er beliggende i landzone, er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, § 17, § 24 og § 26a samt fredningen af Galgebakken og nærmeste omgivelser.

Ansøgning

Det fremgår af ansøgningen, at der ønskes en afklaring af, hvilken hegning fredningsnævnet kan acceptere samt et ønske om supplerende regulering af den offentlige adgang på grund af

bliver de foreslåede hegn højere og mere markante i området end det nuværende to-trådet hegn på 0,9 m (henholdsvis ca. 1,1 m og ca. 2 m).

Det er kommunes opfattelse, at en yderligere begrænsning af offentlighedens adgang ikke er i overensstemmelse med fredningskendelsen, ligesom den eksisterende "lukning" af adgangen til område A heller ikke er det. Kommunen gør endvidere opmærksom på, at det i forhold til publikum (borgerne i Gl. Rye) vil være problematisk med en "lukning" af det nordlige delområde, selv i en kortere periode.

Skanderborg Kommune kan imidlertid anbefale, at der etableres hegning og adgangsforhold, som sikre den fortsatte afgrænsning af området. Kommunen har i forvejen store omkostninger til manuel rydning af genvækst efter den omfattende rydning, som Århus Amt foretog for få år siden, og uden supplerende græsningspleje vil omkostningerne til plejen af arealet blive uforholdsmæssigt store og lægge beslag på en meget stor del af kommunes samlede ressourcer til naturpleje.

For at tilgodese plejen af område med dyr og offentlighedens adgang bedst muligt, foreslår kommunen at området opdeles i mindst tre nogenlunde ens områder med en frahegnet sti imellem de enkelte områder. Dette giver mulighed for adgang til de to områder og græsning på det tredje, mulighed for at gå mellem de hegnede arealer samt adgang til udsigtspunktet

Fredningsnævnet har flere gange besigtiget området og der er ført drøftelser om den fremtidige hegning.

Derudover har der uden for nævnet været drøftelser om muligheder for hegning og stier, herunder også omkring tinglyste stier.

Den 29. september 2011 har Skanderborg Kommune oplyst, at etablering af stierne uden for fredningen og tinglysningen heraf nu er afsluttet.

Endvidere er der den 1. november 2011 til nævnet fremsendt "Beslutningsgrundlag for hegning og adgang til de fredede lyngbakker ved Gl. Rye".

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Nævnet finder, at der med det i beslutningsgrundlaget anførte sikres ønskværdig afgræsning og pleje af arealerne, samtidig med, at der sikres adgang for offentligheden og sikres ro for græssende tamdyr og vildtbestand. Nævnet finder derfor at kunne tiltræde det hele i beslutningsgrundlaget, herunder skiftende aflukning af delområder, idet effektueringen af de anførte foranstaltninger ikke findes at stride mod fredningens formål, men tværtimod vil medvirke til at fastholde og underbygge fredningens formål.

Der meddeles derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til at gennemføre foranstaltninger, herunder hegning og skiltning, som anført i beslutningsgrundlaget, der er vedhæftet nærværende afgørelse.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Natur- og Miljøklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet.

Gebyret udgør 500,- kr. for privatpersoner og 3.000,- kr. for alle andre klagere.

Natur- og Miljøklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.

problemer blandt andet i form af fodring af kvæget og løsgående hunde, hvorved kvæget stresses og i værste fald gennembræder det nuværende hegn og løber væk fra området.

Derudover ønskes en tilkendegivelse af samspillet mellem naturbeskyttelseslovens og fredningens adgangsbestemmelser for så vidt angår adgangen i nattetimerne mellem solnedgang og kl. 6.

Ansøgningen indeholder følgende 3 forslag vedr. hegning:

- forslag 1

Ny kreaturhegning med vildthejn med en maskestørrelse på 15 x 15 cm i en højde af 100-120 cm opdelt i 2-3 områder + område A. Derudover er der forslag om hegning omkring et vigtigt udsigtspunkt. I forhold til hegningen i dag, indebærer forslaget, at når kvæget opholder sig i et delområde afspærres det pågældende delområde for publikumsadgang (side 6,7 og 8).

- forslag 2

Etablering af en dyrehave med et vildthejn med en maskestørrelse af 15 x 15 cm i en højde af 190-200. Derudover med hegning omkring et vigtigt udsigtspunkt, samt med mulighed for opdeling af området i to adskilte folde i dyrenes brunstperiode (side 9 og 10).

- forslag 3

Ingen kreatur- eller dyrehegn i området, men manuel pleje af området (side 11 og 12).

Ansøgningen er vedlagt.

Fredning

Ejendommen er omfattet af fredning jf. Overfredningsnævnets kendelse af 18. marts 1971 i sagen nr. 2102/71 om fredning af Galgebakken med omgivelser.

Det fremgår af kendelsen, at:

- Galgebakken og det omkringliggende område skal bevares i sin nuværende tilstand mm.
- Hegning må kun ske af hensyn til afgræsning i forbindelse med arealets pleje eller overfor ikke fredet område.
- Der åbnes offentligheden adgang til de af fredningen omfattende arealer for færdsel til fods.
- Der udfærdiges af fredningsnævnet et ordensreglement for de fredede områder, som blandt andet fastsætter, at uforsvarlig omgang med ild, fjernelse af lyng og bær samt udendørs mekaniks lyd gengivelse er forbudt indenfor det fredede område.

Skanderborg Kommune fremsender hermed sagen til Fredningsnævnet med henblik på en afgørelse iht. ovenfor nævnte fredningsbestemmelser.

Kommunes bemærkninger

Det ansøgte er ikke relevant i forhold, der skal varetages i forhold til planlovens § 35 (landzonetilladelse) eller naturbeskyttelseslovens § 3 – beskyttende naturtyper og § 17 – skovbyggelinien.

Den del af matr. nr. 40 i Gl. Rye By, Gl. Rye, hvortil der er offentlig adgang jf. fredningskendelsen, er i dag hegnet med et to-trådet ca. 0,9 m højt hegn, og hvor offentligheden sikres adgang til arealet ad stier, over færreste og igennem låger. Der er ikke adgang til område A (side 3 og 4).

I den aktuelle ansøgning, er der tale om at ændre indhegningen af dette område, og ændre den direkte adgang til et udsigtspunkt i området.

Forslag 1 og 2 begrænser offentlighedens adgang med indhegning af udsigtspunktet samt adgangen til område A. Forslag 1 indebærer endvidere, at der ikke er adgang til det delområde, hvor kvæget græsser, hvilket begrænser offentlighedens adgang i forhold til i dag. Derudover

Natur- og Miljøklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Tilladelserne må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet uden at klage er modtaget.

Tilladelserne bortfalder, hvis de ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,
ejer af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Denne afgørelse er, med vedhæftet fil med det nævnte beslutningsgrundlag, pr. mail fremsendt til:

Yvonne og Henrik Brunso, Emborgvej 23, 8680 Ry, hb@lacuna.dk;

Bendt Nielsen, Bakkelyvej 2, 8680 Ry, bn@bn-tegnestue.dk

Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, nst@nst.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/ Olaf J. Møller, Engvej 9, Gl. Rye, 8680 Ry, skanderborg@dn.dk

Det ministerudpegede medlem af nævnet, Jytte Heslop, Katterhøjvej 4, 8270 Højbjerg, jytte.heslop@gmail.com

Det kommunevalgte medlem af nævnet, Flemming Pedersen, Rosenvænget 86, 8362 Hørning, bi-avler@mail.tele.dk

Jonna Mosgaard, Skanderborg Kommune, Teknik og Miljø, Knudsvej 34, 8680 Ry jonna.mosgaard@skanderborg.dk

Skanderborg Kommune, Adelgade 44, 8660 Skanderborg, Skanderborg.Kommune@skanderborg.dk

**Beslutningsgrundlag
for hegning og adgang
til de fredede lyngbakker
ved Gl. Rye**

Baggrund

Den 30. maj 2011 blev der afholdt Fredningsnævns møde om adgang og pleje i de fredede Lyngbakker ved Gl. Rye.

Grundlaget for mødet var Skanderborg Kommunes oplæg om skiltning af 11. januar 2011 samt ny aftale mellem lodsejeren og kommunen om placeringen af tinglyste stier for publikum uden for fredningen.

Fredningsnævnet anmodede på baggrund af drøftelserne om et beslutningsgrundlag, der indeholder:

- Ordensreglement (se spalten t.h.)
- Princip for hegning ved pleje med græssende dyr (f.eks. kreaturer, heste eller får)
- Oversigtskort over stier uden for indhegningerne
- Forslag til placering af informationstavler

I det følgende tages der udgangspunkt i, at:

- de fredede arealer er privat ejendom, og at naturbeskyttelseslovens regler om privatejede, udyrkede arealer er gældende for de fredede arealer.
- markerne langs Emborgvej sydvest for de fredede arealer er privatejede, dyrkede arealer.
- fredningskendelsen åbner op for offentlighedens adgang til fods. Offentligheden sikres ikke gennem fredningen ret til at cykle eller ride i de fredede arealer, men dette forhold reguleres af de generelle bestemmelser i naturbeskyttelseslovens § 26.

Størstedelen af de fredede lyngbakker inddeles i 3 græsningsfener, A, B og C på kortene side 4 og 5. Her har publikum adgang gennem låger og sluser, når der ikke er græssende husdyr. Især forventes område A dog plejet manuelt og dermed åbent for publikum. Der er frahegnede stier udenom samtlige fener. Skovområdet D i fredningen har ikke låger og er udlagt til område for vildt sammen med skoven nordøst for fredningen, hvor publikum har adgang på stier.

Velkommen til lyngbakkerne ved Gl. Rye

- Området er åbent for færdsel til fods og ophold fra kl. 6 til solnedgang
- Ophold må ikke finde sted inden for 150 m fra beboelses- og driftsbygninger
- Færdsel og ophold sker på eget ansvar
- Hunde skal føres i snor
- Rygning og brug af åben ild er ikke tilladt
- Træer og buske må ikke beskadiges, og der må ikke fjernes og opgraves planter, herunder lyng.
- Cykling er ikke tilladt på kortets gule stier

Ejerne kan opsætte skilte, der forbyder adgang på dage, hvor der holdes jagt, eller i områder, hvor der foregår intensivt landbrugsarbejde.

Særligt om færdsel i indhegninger:

Udenfor det fredede område er færdsel tilladt på veje og stier. Færdsel er ikke tilladt i indhegninger.

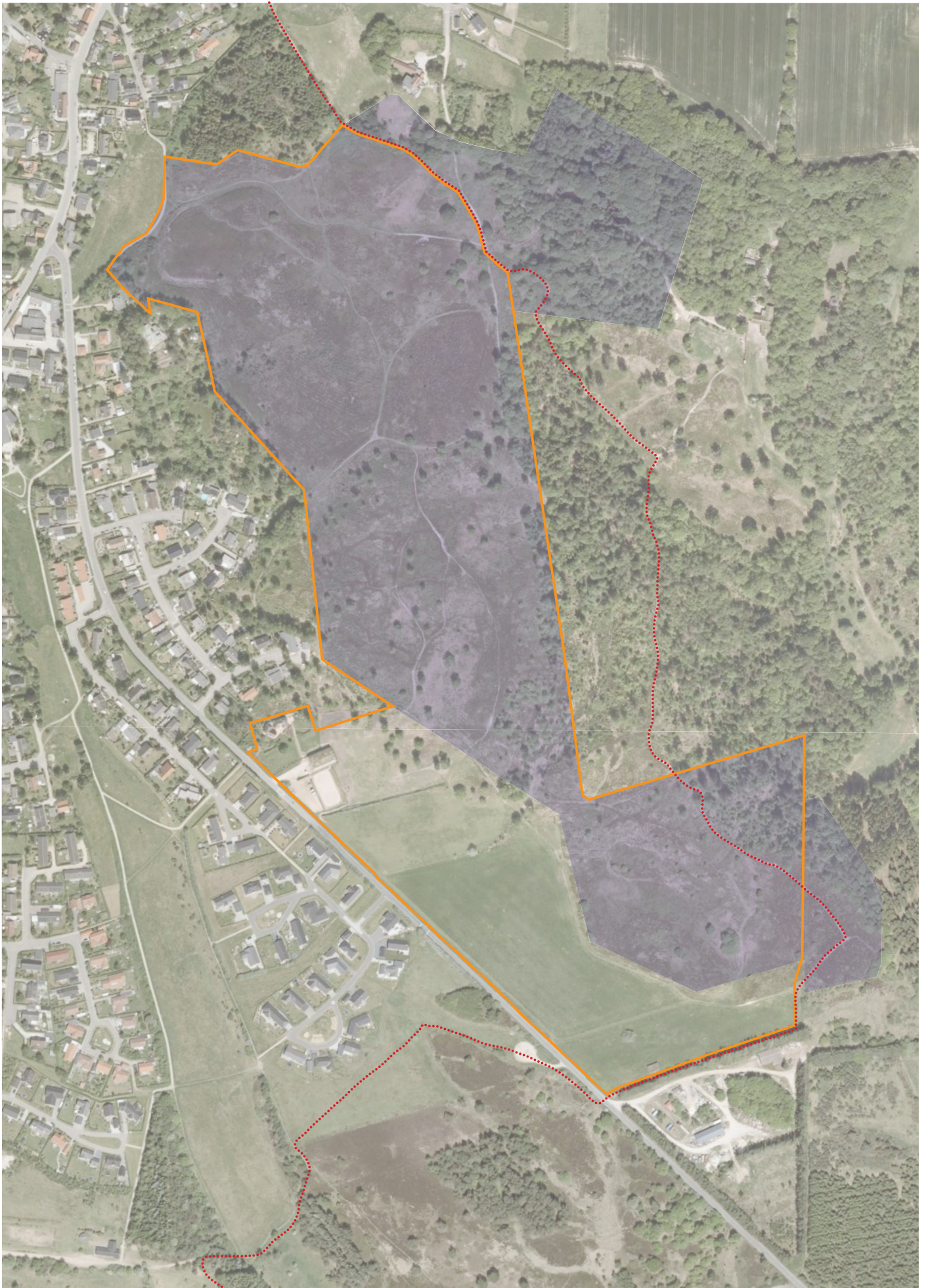
Inden for det fredede område (lyngbakkerne) kan man færdes på stierne omkring indhegningerne. Der er gennem låger og led også adgang til indhegnede arealer uden græssende dyr. Hvis der på låger og led er opsat skilte, der forbyder færdsel i indhegnede områder, skal dette respekteres, fordi husdyrene kan reagere negativt.

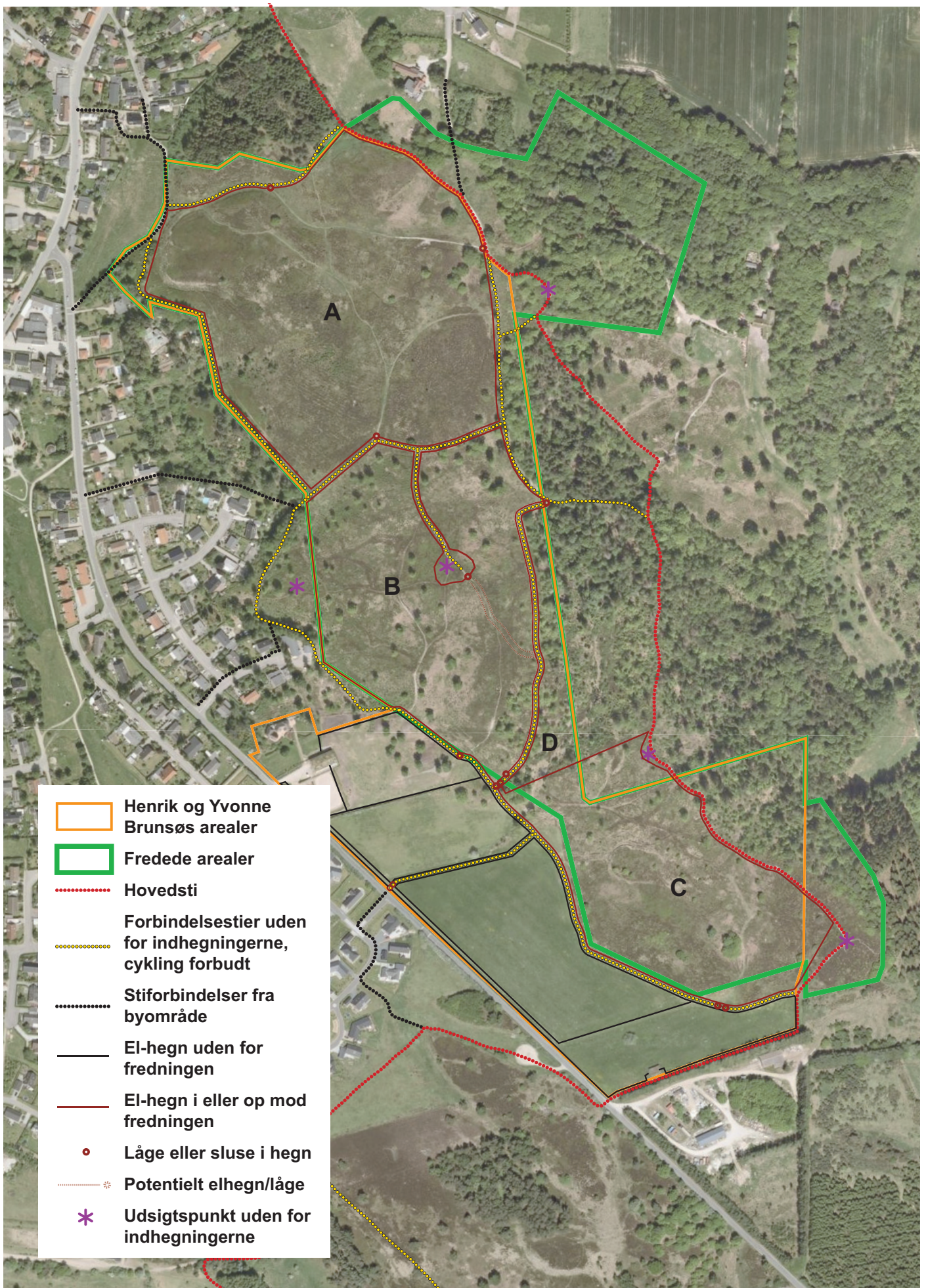
Du skal have ejernes tilladelse til:

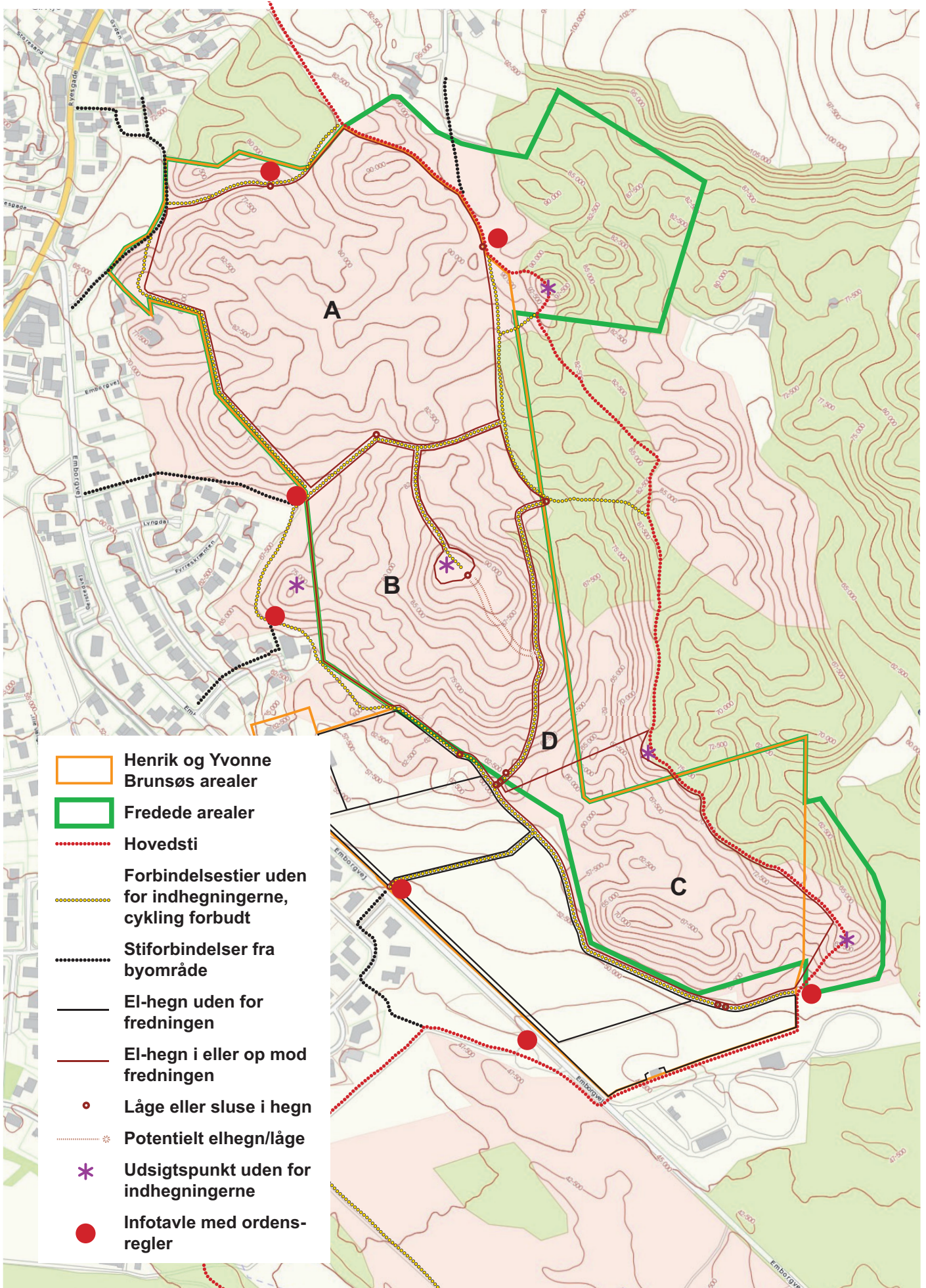
- Ridning i området
- Organiserede aktiviteter, hvis deltagerantallet overstiger 30, for aktiviteter for skoleklasser, spejdere og lignende, hvis deltagerantallet overstiger 50
- Erhvervs-mæssige arrangementer, sportsarrangementer, herunder orienteringsløb, aktiviteter, der forudsætter afmærkninger m.v.
- Offentlig annoncering af arrangementer må først ske, når de fornødne tilladelser foreligger

Hvis du observerer problemer med dyrene, indhegningerne etc., eller har du behov for tilladelse, kan du kontakte lodsejerne på tlf. 40 18 65 65.

Lodsejerne, Skanderborg Kommune og Fredningsnævnet







- Henrik og Yvonne Brunsøs arealer
- Fredede arealer
- Hovedsti
- Forbindelsestier uden for indhegningerne, cykling forbudt
- Stiforbindelser fra byområde
- El-hegn uden for fredningen
- El-hegn i eller op mod fredningen
- Låge eller sluse i hegn
- Potentielt elhegn/låge
- Udsigtspunkt uden for indhegningerne
- Infotavle med ordensregler

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del

(midtjyλλandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 26. februar 2015

FN 2015.3. Lovliggørelse af to udhuse

Fredningsnævnet har modtaget en udtalelse af 14. januar 2015 fra Skanderborg Kommune om en ansøgning om lovliggørelse af to udhuse på matr.nr. 40k Gl. Rye By, Gl. Rye, Emborgvej 9, 8680 Ry, der tilhører Grethe og Michael Bremer.

En del af ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 18. marts 1971 om fredning af Galgebakken med omgivelser, og fredningsnævnet skal meddele dispensation, hvis udhusene skal lovliggøres retligt.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 24. februar 2015 og har besluttet at meddele en tidsbegrænset dispensation i sagen. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Fredningen af Galgebakken med omgivelser er en tilstandsfredning. Arealerne må ikke anvendes til oplagsplads. Det er forbudt at opføre enhver art af bebyggelse og at anbringe eller opsætte beboelseskøretøjer eller campingvogne eller anbringe skure, boder eller andre indretninger, herunder master eller tårne.

Skanderborg Kommune har oplyst, at det ene udhus er på ca. 53 m². Det bruges til carport og opbevaring af byggematerialer, som anvendes til ombygning/renovering af ejendommen. Det er opført i skelet af gran uden sider og med pandeplader som tagkonstruktion. Det er bygget i 1972 og er ca. 25 meter fra boligen. Det andet udhus er på ca. 72 m² og anvendes til værksted samt opbevaring af brænde og byggematerialer. Det er opført i skelet af gran med sider af gran og en tagkonstruktion med pandeplader. Det er bygget efter 1970 og er ca. 10 meter fra boligen.

Det er videre oplyst, at der principalt søges om lovliggørende dispensation, subsidiært om midlertidig lovliggørende dispensation på to år.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 24. februar 2015. I besigtigelsen deltog foruden fredningsnævnet Grethe og Michael Bremer, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Thomas Høgh Højberg, Danmarks Naturfredningsforening ved Olaf Møller og Niels Thernøe og Friluftsrådet ved Willi Dupont.

Det blev oplyst, at konstruktionen længst væk fra boligen bruges som carport og vil blive fjernet om senest to år i forbindelse med, at der vil blive bygget en garage uden for fredningsgrænsen. De opførte carporten for 6 – 7 år siden. De har brug for en overdækning til deres brænde og vil derfor meget gerne, hvis den funktionalitet kan blive tæt på boligen, idet de ellers skal hente brændet længere væk fra boligen.

Der kunne konstateres endnu en bygning i fredningen. Der var tale om en bygning, der var faldet sammen. Det blev oplyst, at den er opført før fredningen og ønskes istandsat. Fredningsnævnets formand henledte opmærksomheden på, at en genopførelse eller nyopførelse, der medfører en ændring i bygningens udseende i forhold til udseende på fredningstidspunktet, skal godkendes af fredningsnævnet.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer omkring Galgebakken betyder, at retlig lovliggørelse af udhusene, der er beliggende på den del af ejendommen, der er omfattet af fredningen, forudsætter fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter der kan meddeles dispensation fra en fredningsbestemmelse, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det er fredningsnævnets opfattelse, at der er tale om bygninger, der er skæmmende i fredningen, og som derfor ikke kan tillades opført på den del af ejendommen, der er omfattet af fredningen. Det findes ikke at kunne medføre en anden vurdering, at bygningerne har været på ejendommen en del år.

Fredningsnævnet kan dog efter omstændighederne meddele en tidsbegrænset lovliggørende dispensation, således at bygningerne skal være fjernet senest den 1. marts 2017. Der kan i tilknytning til den fysiske lovliggørelse forventes meddelt dispensation til at udføre en overdækning af brændestablen, hvor det ene udhus nu er placeret, under forudsætning af fredningsnævnets forudgående godkendelse af størrelse og udseende.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalpark oprettet efter lov om nationalparker,
- lokale foreninger og organisationer, som har væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og

- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til fredningsnævnet. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for fredningsnævnet i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 500 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til fredningsnævnet, der videresender anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Såfremt en klage indgives, må en dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og i givet fald stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

En dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.



Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse er sendt til:

1. Jytte Heslop,
2. Flemming Pedersen,
3. Skanderborg Kommune,
4. Naturstyrelsen, København,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
9. Friluftsrådet, Østjylland,
10. Grethe og Michael Bremer,
11. Kulturstyrelsen,
12. Region Midtjylland.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyλλandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 4. maj 2016

FN-MJØ-37-2016. Opstilling af læskur og solcelle

Fredningsnævnet har den 18. marts 2016 fra Skanderborg Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om at opstille et læskur og en solcelle på matr.nr. 40ce Gl. Rye By, Gl. Rye, beliggende ved Galgebakken i Ry. Ansøgningen er indgivet af Naturfond Gl. Rye, der ejer ejendommen,

Fredningsnævnet har efter besigtigelse af arealerne besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

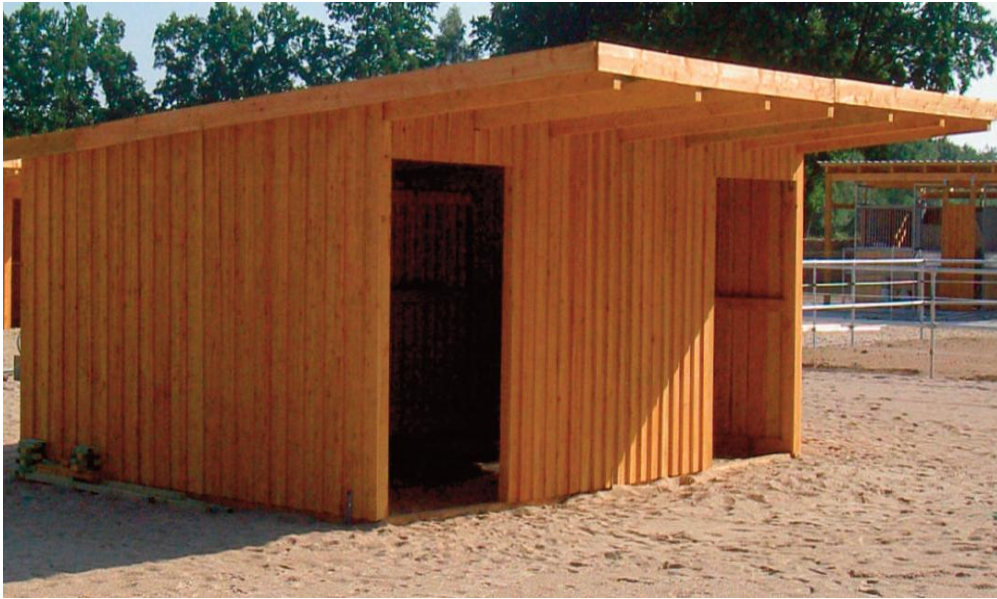
Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 18. marts 1971 om fredning af Galgebakken og nærmeste omgivelser. Fredningen har baggrund i områdets historiske og landskabelige værdier og er en tilstandsfredning med bestemmelser om, at der ikke må opføres bygninger eller anbringes skure eller andre indretninger, herunder master eller tårne. Kommunen er berettiget til at fjerne al udsigtshindrende bevoksning og til at holde de 2 højdepunkter på arealet fri for bevoksning af enhver art og at pleje de oprindelige lyngbakker samt egekrat.

Ejendommen er på 16,5 ha. Lyngbakkerne er gennem de seneste år blevet ryddet maskinelt og manuelt for massiv opvækst af birk i et samarbejde mellem Skanderborg Kommune og støtteforeningen for Naturfond Gl. Rye. Ressourceforbruget har været omfattende. Et fremtidigt ressourceforbrug i tilsvarende størrelsesorden er ikke realistisk, så det er nu hensigten, at der i en kortere årrække skal ske afgræsning med geder i et forsøg på at udpine og udrydde birken. Herefter er det planen, at der skal være græsning med heste på arealet. Kommunen er derfor indstillet på at lave en ny indhegning, og der er lavet forhåndsaftaler med en række dyreholdere, som vil sætte gedebukke på arealet. Etablering af læskuret er en forudsætning for den planlagte afgræsning, da geder ikke tåler at blive våde, og helårsgræsning med heste kræver, at dyrene har adgang til læskur. Størrelsen af læskuret kan rumme de 20-25 geder, som skal afgræsse arealet, og opfylder samtidig kravet for 6-7 islænderheste.

Ansøgningen omfatter opførelse af et læskur til husdyr med grundareal ca. 20 m² (3,2 x 6,3 m) og højde ca. 2,6 m samt en solcelle med batteri til strømforsyning til hegnet. Træskelettet og den udvendige beklædning er af lærketræ. Læskuret har delt frontvæg og 1,2 m udhæng. Taget er galvaniserede stål-trapezplader i mørk grå eller brun. Det undersøges, om taget kan udføres med græstag. Det placeres med åbningen mod øst på et passende tørt og jævnt sted inden for afgræsningen. Byggefeltet ligger i den østlige del af folden, da læskuret her kan placeres lavt i terrænet i læ og delvist skjult/sløret af eksisterende beplantning, der bevares. Der er samtidig gode tilkørselsforhold til indhegningen samt god afstand til naboejendomme, så de ikke generes af støj, lugt mv. fra læskuret. Solcellen forventes at kunne placeres på taget eller i umiddelbar nærhed af skuret.

Ansøgningen er illustreret ved følgende tilsvarende læskur:



Skanderborg Kommune har oplyst, at nærmeste Natura 2000-område er beliggende ca. 1,5 km væk, og at projektet ikke kan påvirke et Natura 2000-område på så stor afstand. Der er registreret forekomst af den strengt beskyttede bilag IV art markfirben i lyngbakkerne. Det vurderes, at der ikke vil være nogen negativ påvirkning af bevaringsstatus for strengt beskyttede bilag IV arter.

Det er kommunens vurdering, at det ansøgte er meget væsentligt for opfyldelsen af fredningens formål om at friholde højdepunkterne og pleje de oprindelige lyngbakker.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 20. april 2016. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet, ansøgeren Naturfond Gl. Rye ved bestyrelsesmedlemmerne Lærke Frost og Jørgen Axelsen, Skanderborg Kommune ved Jonna Mosgaard, Danmarks Naturfredningsforening ved Tina Christie Fleischer og Niels Thernøe og Friluftsrådet ved Willi Dupont. Projektet blev gennemgået og drøftet. Fredningsnævnet tilkendegav, at det vil blive meddelt dispensation, idet det uanset en fordyrelse af konstruktionen af hensyn til det omkringliggende landskab dog henstilles, at tagkonstruktionen udføres med græs på taget.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Galgebakken betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet lægger til grund, at projektet med opførelse af læskuret og i nødvendigt omfang opstilling af en mindre solcelle og hegning vil fremme fredningens formål.

Fredningsnævnet meddeler derfor dispensation til projektet, idet solcellen dog ikke kan placeres på taget, men mere skjult i landskabet. Det henstilles som omtalt ved besigtigelsen, at tagkonstruktionen udføres med græs på taget.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal, der findes via Borger.dk eller Virk.dk, jf. også vejledningen på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Natur- og Miljøklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Natur- og Miljøklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.



Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Vilhelm Michelsen,
2. Flemming Pedersen,
3. Naturstyrelsen, København,
4. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.05.11-P16-2013-13,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
9. Dansk Botanisk Forening,
10. Friluftsrådet, Skanderborg,
11. Region Midtjylland,
12. Kulturstyrelsen,
13. Naturfond Gl. Rye ved Lærke Frost,
14. Støtteforeningen for Naturfond Gl. Rye ved Jørgen Aagaard Axelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Denne afgørelse er behandlet i Miljø- og Fødevareklagenævnet med sagsnr. 18/05425.
[Klik her for at se afgørelsen.](#)

Den 14. oktober 2016

FN-MJØ-104-2016. Bænke, grænsepæle og markeringspæle

Fredningsnævnet modtog den 23. august 2016 fra Skanderborg Kommune en udtalelse om en ansøgning om opsætning af bænke, grænsepæl og markeringspæle i de fredede lyngbakker ved Ry på matr.nr. 40ce Gl. Rye By, Gl. Rye. Ansøgningen er indgivet af Naturfond Gl. Rye, der ejer ejendommen.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse af arealerne besluttet delvist at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 18. marts 1971 om fredning af Galgebakken og nærmeste omgivelser, herunder Musebakken. Fredningen har baggrund i områdets, herunder lyngarealernes historiske og landskabelige værdier. Der må ikke ske ændringer i områdets tilstand. Hegning må kun ske ad hensyn til afgræsning i forbindelse med pleje. Der er forbud mod bl.a. opsætning af enhver form for indretninger.

Det er anført i Skanderborg Kommunes udtalelse, at ansøgningen omfatter opsætning af 3 bænke, grænsepæle og markeringspæle i de fredede lyngbakker. Ejendommen har et areal på ca. 16,9 ha m².

De tre bænke blev i efteråret 2014 opsat på toppen af udsigtspunktet Musebakken mod syd, vest og nord. Bænkene er af naturtræ og af en meget simpel og diskret konstruktion med et bredt bræt placeret på to lodrette pæle. Bænkene har intet ryglæn og er ca. 40 cm høje og ca. 1,5-2 meter lange. Bænkene forbedrer publikums muligheder for at nyde udsigten fra Musebakken, specielt kan en solnedgang være en dejlig oplevelse. Bænkene er ikke ret iøjnefaldende, før man står på toppen af bakken.

Der ønskes opsat 30-40 grænsepæle, der skal anvendes til markering af områdets afgrænsning. Da der er mange involveret i plejen af området, er det vigtigt at have en markering af området, så de frivillige ikke ved en fejl kommer til at foretage plejeindgreb i naboområderne. Derudover har beboerne i Gl. Rye en interesse i at kunne se, hvortil Naturfondens område går. Pælene er 1,5 meter lange og i øvrigt 10 × 10 cm. Hvis de graves ca. ½ meter i jorden, bliver pælens højde ca. 1 meter. Pælene er blevet skåret skråt af, og Naturfondens logo er brændt ind i træet. Pælene vil blive holdt i naturtræ eller vil blive malet i den farve, som måtte være nødvendig for at få tilladelse til opsætningen.

Der ønskes opsat 40 markeringspæle ved overvågningsfelterne. Markeringspælene skal bruges til at markere centrum i de felter, der skal bruges til overvågning af naturtilstanden i området. Der er startet et overvågningsprogram for vegetationen i lyngbakkerne for at følge med i, hvordan plejen af området virker. Overvågningen udføres af uddannede biologer og følger vejledningen til heder fra det statslige overvågningsprogram NOVANA, hvilket gør resultaterne sammenlignelige med overvågningsdata fra tilsvarende områder i resten af landet. Markeringspælene skal bruges til at finde præcist det samme sted fra år til år, mere præcist end ved brug af GPS. Pælene er 1,0 meter lange og i øvrigt 10 × 10 cm. Det forventes, at de vil blive gravet ned i jorden, så de kun stikker maksimalt 30

- 50 cm op fra jordoverfladen. Pælene er af egetræ, og det forventes at lade dem stå som naturtræ, så de er så diskrete som muligt, og så den almindelige besøgende i bakkerne ikke opdager dem.

Skanderborg Kommune har i relation til lyngbakkerne tidligere oplyst, at nærmeste Natura 2000-område er beliggende ca. 1,5 km væk. Der er registreret forekomst af den strengt beskyttede bilag IV art markfirben i lyngbakkerne, men et tidligere projekt med opstilling af et læskur vurderedes ikke at have nogen negativ påvirkning af bevaringsstatus for strengt beskyttede bilag IV arter.

Fredningsnævnets besigtigelse

Fredningsnævnet besigtigede området den 14. september 2016. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet, Naturfond Gl. Rye ved Lærke Frost og Olaf Møller, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Danmarks Naturfredningsforening ved Niels Thernø. De ansøgte forhold blev drøftet ved besigtigelsen. Det kunne konstateres, at bænke og markeringspæle var sat op, og at mange af markeringspælene var meget synbare.

Fredningsnævnet tilkendegav, at der ville blive meddelt lovliggørende dispensation til de bænke, der er sat op på Musebakken. Det blev videre tilkendegivet, at der kunne meddeles dispensation til opsætning af grænsepæle, men ikke i den påtænkte udformning, da de er for markante. Formålet med grænsepælene - at gøre det muligt for de frivillige plejere af lyngbakkerne at se afgrænsningen af ejendommen - kunne opnås ved markant mindre pæle.

Fredningsnævnet fremkom ikke med nogen tilkendegivelse i relation til de allerede opsatte markeringspæle. Fredningsnævnet udtrykte forståelse for, at det i forskningsmæssig henseende kunne være relevant at udfinde målestederne, men fredningsnævnet ønskede forinden en stillingtagen belyst, hvorfor disse ikke skulle kunne udfindes ved brug af væsentligt mindre synlige markeringspæle eller helt uden brug af markeringspæle ved brug af f.eks. GPS-måleudstyr.

Det blev derfor aftalt, at Naturfond Gl. Rye ville vende tilbage til fredningsnævnet med sådanne uddybende oplysninger.

Sagens yderligere omstændigheder

Fredningsnævnet modtog herefter den 30. september 2016 følgende redegørelse fra Naturfond Gl. Rye:

”Vi foretager årlige undersøgelser af vegetationens udvikling i lyngbakkerne for at kunne følge med i, hvad plej tiltag som f.eks. afgræsning af heste og geder betyder. Undersøgelserne foretages af uddannede biologer, og vi benytter samme fremgangsmåde som anvendes i det nationale overvågningsprogram NOVANA, og vi anvender desuden de samme feltskemaer for heder som NOVANA-programmet. Dette betyder, at vore resultater, ud over at være en del af grundlaget for plejen af lyngbakkerne, også kan indgå i NOVANA-programmet.

Fremgangsmåden er at vi placerer en firkantet ramme med 50 cm sider (dækker 0.25 m²) omkring markeringspælen, således at pælen står midt i rammen. Rammens hjørner sættes så de vender mod øst, syd, vest og nord. Inden for denne ramme vurderes vegetationsstrukturen ... Herefter sættes en 5 m. lang snor på pælen, og denne snor benyttes til at udmåle en 5 m diameter cirkel rundt om pælen. Alle arter, der forekommer inden for denne cirkel noteres, og der vurderes inden for cirklen de naturtypekarakteristiske strukturer ...

I det etablerede overvågningsprogram med 40 felter på knap 15 ha har vi et af de bedste (måske det bedste) overvågede naturområde i Danmark. I løbet af få år kan det forventes at være særdeles værdifuldt for pleje af heder overalt i landet.

Hvis årlige undersøgelser med denne metode skal give mening, skal de foretages på præcist det samme sted hver gang. En flytning af rammen på bare 10 cm vil ændre det område rammen dækker med mindst 20%. Det vil give en uhensigtsmæssig usikkerhed i resultaterne, da det kan ændre betydeligt på vurderingerne, og det netop er ideen at følge vegetationens udvikling og ikke blot måle tilfældigheder i, hvor rammen placeres. Hvis undersøgelsesste-

derne skulle lokaliseres helt præcist med GPS kræver det højpræcisions GPS-udstyr, som er langt uden for vores økonomiske formåen.

Mht. markeringspæle startede vi sidste år med mindre plastic-pinde, men ca. 2/3 af dem blev fjernet af besøgende i bakkerne i løbet af året. Derfor fandt vi det nødvendigt med nogle kraftige pæle, som man ikke umiddelbart fjerner. Det vil være meget uhensigtsmæssigt at lave pælene lavere end ca. 30 cm., da de nuværende pæle kan være meget svære at finde i høj lyng eller tæt vegetation ...

Ud over vegetationsundersøgelserne benytter vi pælene som start- og slutpunkter for transekter ved optællinger af sommerfugle og bier, samt til at markere indsamlingspunkter til indsamling af overfladelevende insekter med fangglas. Glassene stod i år i 4 dage gravet ned 5 m. syd for pælen.”

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Galgebakken betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet meddeler lovliggørende dispensation til de opsatte *bænke*, da de er diskrete og ikke synlige fra omgivelserne, og da de bidrager til en øget oplevelse af de fredede lyngbakker og lyngbakkernes omgivelser.

Fredningsnævnet meddeler ikke dispensation til de ansøgte *grænsepæle*, da de er meget markante i fredningen og har karakter af store hegns-pæle og i øvrigt har en størrelse, der ikke er nødvendig til opnåelse af formålet med grænsepælene. Fredningsnævnet kan dog meddele dispensation til opsætning af grænsepæle med en begrænset størrelse som nærmere drøftet og aftalt i forbindelse med besigtigelsen, da sådanne hegns-pæle i den i forvejen tættere beplantning i udkanten af det fredede område ikke findes at påvirke oplevelsen af fredningen.

Fredningsnævnet meddeler derimod ikke lovliggørende dispensation til de opsatte *markeringspæle*, der er meget synbare og som sådan er skæmmende i de fredede lyngbakker. Fredningsnævnet finder ikke, at de påberåbte forskningsmæssige forhold kan begrunde en sådan tilstandsændring, og Naturfond Gl. Rye må i stedet henvises til en løsning, hvorefter opsatte markeringspælene ikke er synlige. Markeringspælene skal derfor fjernes.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal, der findes via Borger.dk eller Virk.dk, jf. også vejledningen på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Natur- og Miljøklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Natur- og Miljøklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.



Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Vilhelm Michelsen,
2. Flemming Pedersen,
3. Naturfond Gl. Rye ved Lærke Frost,
4. Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning,
5. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.05.00-P25-3-16,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,

7. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
10. Dansk Botanisk Forening,
11. Friluftsrådet, Skanderborg,
12. Region Midtjylland,
13. Kulturstyrelsen.

Denne afgørelse vedrører en dispensationsafgørelse fra Fredningsnævnet med sags nr. FN-MJØ-104-2016.
Klik her for at se afgørelsen.

2. september 2019
Sagsnr. 18/05425
NMK-522-00363
KlageID: 123905
ATP-NH

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**

STADFÆSTELSE af afslag på lovliggørende dispensation til opsatte markeringspæle indenfor fredning i Skanderborg Kommune

Toldboden 2
8800 Viborg

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, jf. § 78, stk. 3 (fredningsdispensation).¹

Tlf. 72 40 56 00
CVR nr. 37795526
EAN nr. 5798000026070
nmkn@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels afgørelse af 14. oktober 2016 om afslag på lovliggørende dispensation til opsatte markeringspæle på matr. nr. 40ce Gl. Rye By, Gl. Rye, i Skanderborg Kommune.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 om naturbeskyttelse.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 754 af 16. juni 2012 om gebyr for indbringelse af klager for Natur- og Miljøklagenævnet mv., jf. § 3, stk. 4 i bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet

Afgørelsen er den 10. november 2016 påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af Naturfond Gl. Rye, som ejer ejendommen.

Sagen er pr. 1. februar 2017 overgået til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, jf. § 24, stk. 6, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klager har navnlig anført, at

- det ansøgte ikke strider mod fredningsbestemmelserne,
- markeringspælene ikke er skæmmende for området,
- de påberåbte forskningsmæssige forhold samt lighedsbetragtninger bør tillægges betydning, og at
- proportionalitetsbetragtninger bør føre til en dispensation.

Klagens indhold er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1. Ejendommen/området

Ejendommen ligger umiddelbart øst for Gl. Ry og udgøres af et småkupe-ret og højtliggende istidslandskab af sandede lyngbakker, og har et areal på ca. 16,9 ha, der i sin helhed er registreret som beskyttet hede efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Ejendommen er en del af lyngbakkerne ved Gl. Rye og omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 18. marts 1971⁴ om fredning af Galgebakken og nærmeste omgivelser, herunder Musebakken. Fredningen har baggrund i områdets, herunder lyngarealernes historiske og landskabelige værdier. Det fredede område skal ifølge fredningen bevares i sin nuværende tilstand, og ændringer i terrænet eller terrænformerne er ikke tilladt. Det er endvidere forbudt at opføre enhver art bebyggelse samt at anbringe andre indretninger, herunder master eller tårne.

2.2 Den påklagede afgørelse

Klager har ansøgt om lovliggørende dispensation til opsætning af tre bænke på Musebakken, 30-40 grænsepæle samt 40 markeringspæle i lyngbakkerne på matr. nr. 40 ce Gl. Rye By, Gl. Rye.

Det fremgår af sagen, at markeringspælene er 1 m lange pæle af egetræ med en omkreds på 10x10 cm. Markeringspælene er gravet ned i jorden, så de stikker ca. 30-50 cm op fra jordoverfladen i 40 overvågningsfelter til brug for overvågning af naturtilstanden i området.

⁴Fredningskendelsen findes her: <https://www2.blst.dk/nfr/05347.00.pdf>.

Af fredningsnævnets afgørelse fremgår, at det ved fredningsnævnets besigtigelse af området den 14. september 2016 kunne konstateres, at mange af markeringspælene var meget synbare.

Fredningsnævnet har inden sin endelige stillingtagen i sagen ønsket at få belyst, hvorfor målestederne i overvågningsfelterne ikke kan findes uden brug af markeringspæle eller ved brug af væsentligt mindre synlige markeringspæle.

Klager har den 30. september 2016 oplyst, at der er iværksat et overvågningsprogram for vegetationen i lyngbakkerne for at følge med i, hvordan plejen af området virker. Overvågningen udføres af uddannede biologer og følger vejledningen til heder fra det statslige overvågningsprogram NOVANA, hvorfor resultaterne kan sammenlignes med overvågningsdata af tilsvarende områder i resten af landet. Markeringspælene skal klager bruge til præcis markering af centrum i felterne til brug for overvågning af naturtilstanden på samme sted år efter år, hvilket ikke kan opnås med samme nøjagtighed ved anvendelse af GPS.

Fredningsnævnet har den 14. oktober 2016 truffet afgørelse om lovliggørende dispensation til de opsatte bænke og grænsepæle (i modereret form), mens der er meddelt afslag til markeringspælene.

Fredningsnævnet har ved afgørelsen vurderet, at opsætning af 40 markeringspæle i det fredede areal kræver en dispensation, som i øvrigt kun kan meddeles i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, såfremt det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Efter fredningsnævnets opfattelse kan der ikke meddeles lovliggørende dispensation til markeringspælene, der er meget synbare og som sådan skæmmende i de fredede lyngbakker. Fredningsnævnet finder ikke, at de påberåbte forskningsmæssige forhold kan begrunde en sådan tilstandsændring, hvorfor klager henvises til en anden løsning, hvorefter opsatte markeringspæle ikke er synlige.

2.3 Klagens indhold

Klager har den 10. november 2016 alene påklaget fredningsnævnets afgørelse af 14. oktober 2016, for så vidt angår det meddelte afslag til opsætningen af markeringspælene.

Klager er af den opfattelse, at det ansøgte ikke strider mod fredningens bestemmelser, og er samtidig uenig i Fredningsnævnets begrundelser for afgørelsen.

Klager har anført, at markeringspælene er holdt i naturtræ, højst stikker 30 cm op over terræn og er meget diskrete. Der er medsendt et foto, hvor en markeringspæl ses placeret i det fredede område. Klager har oplyst at være villig til at placere pælene, så de kun stikker 10 cm over terræn.

Klager har derudover anført, at der i fredningsbestemmelserne ikke er grundlag for afslag, da formålet med det ansøgte er forbundet med naturpleje af området og monitoringen af plejens effekt på vegetationens artsammensætning og områdets fauna. Det ansøgte er således nødvendigt for at kunne følge med i, hvordan plejeaktiviteterne påvirker vegetationen, så der kan indhentes et optimalt grundlag for beslutning om områdets fremtidige naturpleje.

Klager har endvidere sammenlignet det ansøgte med fredningsnævnets tidligere meddelte dispensationer til opsætning af hegn i området med tilhørende meterhøje hegnspæle og låger, samt med opsætningen af et skur til dyrehold og endeligt med opstillingen af tre bænke på toppen af udsigtspunktet, Musebakken. De er alle forhold, der ifølge klagers opfattelse, er opført af hensyn til områdets naturpleje samt af offentligheds- og formidlingshensyn, hvilket er betragtninger, som det ansøgte ligeledes bør vurderes ud fra.

Klager har endelig anført, at opsætning af markeringspælene ikke kan forbydes i henhold til proportionalitetsprincippet, da der ikke findes rimelige alternative løsninger til markeringspælene. Pælene har derudover til formål at indsamle videnskabelige data og derved øge informationen om arealets dyre- og planteliv til brug for kort- og langsigtet plejetilpasning og bidrage til forøgelse af biodiversitet i området og hindre tab af samme. Samtidig kan der holdes et nødvendigt øje med invasive arter.

2.4 Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels bemærkninger til klagen
Fredningsnævnet har den 29. november 2016 bemærket til klagen, at markeringspælene ”fangede øjet” ved et kig ud over bakkerne under besigtigelsen og således var meget synlige.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

Efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra fredningen samt hel eller delvis ophævelse af en fredning kan kun ske efter reglerne om gennemførelse af fredninger, jf. stk. 5.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 18. marts 1987 om fredningen af Galgebakken og nærmeste omgivelser, herunder Musebakken. Fredningen har ingen egentlig formålsbestemmelse, hvorfor formålet med fredningen derfor må fastlægges under hensyn til baggrunden for fredningen og de fastsatte fredningsbestemmelser.

Det fremgår om baggrunden for fredningen, at de lyngklædte arealer, der henlå næsten uden bebyggelse, fandtes fredningsværdige på grund af deres landskabelige og historiske værdier.

Det fremgår endvidere af fredningsbestemmelserne, at Galgebakken og det omkringliggende område skal bevares i sin nuværende tilstand, og at tilstandsændringer i terrænet eller terrænformerne ikke er tilladt. Endvidere er det forbudt at opføre enhver art af bebyggelse eller andre indretninger.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at de opsatte markeringspæle ikke strider mod fredningens formål.

Efter Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse er de opsatte markeringspæle i strid med fredningens generelle forbud mod ændringer i tilstanden, herunder terrænændringer og etablering af diverse indretninger. Nævnet skal således tage stilling til, hvorvidt der bør meddeles dispensation til de opsatte markeringspæle, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

I den konkrete sag er der tale om lovliggørelse af et allerede etableret forhold inden for fredningen. Forholdet skal som udgangspunkt vurderes på samme måde, som hvis der var indgivet en forudgående ansøgning, og det endnu ikke var etableret.

Afgørelsen om, hvorvidt der skal ske fysisk eller retlig lovliggørelse skal foretages under afvejning af hensynet til de landskabelige værdier mv. og til den effektive retshåndhævelse over for hensynet til ejeren af ejendommen, herunder dennes gode/onde tro og proportionalitetsbetragtninger.

Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at en forudgående ansøgning om dispensation ville være blevet afslået, og nævnet finder derfor ikke grundlag for at tilsidesætte fredningsnævnets vurdering af, at markeringspælene er meget synbare og skæmmende i de fredede lyngbakker og udgør en væsentlig visuel påvirkning af det fredede område.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at hensigten med fredningen bl.a. er at beskytte de landskabelige interesser, der knytter sig til det fredede område, hvilket blandt andet skal sikres gennem fredningsbestemmelsernes generelle forbud mod at anbringe indretninger samt foretage ændringer i terrænet, der kan virke skæmmende.

Det er på baggrund af sagens oplysninger, herunder foto af pælene, nævnets vurdering, at 40 markeringspæle fremtræder som et fremmedelement og udgør en væsentlig visuel påvirkning af det særlige landskab, som fredningen tilsigter at beskytte.

Det er endvidere Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse, at synspunkter om god tro hos klager og proportionalitetsbetragtninger ikke kan begrunde en lovliggørende dispensation. Nævnet finder således, at der i sagen ikke er forhold, som understøtter, at klager har opsat de pågælden-

de 40 markeringspæle i den tro, at dette kunne ske uden dispensation fra fredningen. I den forbindelse har nævnet konstateret, at klager tidligere har søgt fredningsnævnet om dispensation vedrørende andre forhold, og således må have haft kendskab til, at forhold omfattet af fredningen kræver dispensation.

Klager har til støtte for en lovliggørende dispensation anført, at pælene er nødvendige til at foretage videnskabelige undersøgelser, da der ikke findes rimelige alternativer. I betragtning af hensigten med fredningen, er det Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering, at de påberåbte forskningsmæssige forhold ikke kan tilsidesætte hensynet til den landskabelige beskyttelsesinteresse, der skal sikres med fredningen.

Det er endelig Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering, at fredningsnævnet ved sin behandling af sagen ikke har tilsidesat lighedsgrundsætningen. Miljø- og Fødevareklagenævnet har herved lagt vægt på, at de meddelte dispensationer til hegning med hegnspæle og låger, skur til dyrehold og tre bænke på Musebakke omfatter forhold, som ikke er sammenlignelige med opsætning af 40 markeringspæle.

3.2 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels afgørelse af 14. oktober 2016 om afslag på lovliggørende dispensation til opsatte markeringspæle på matr. nr. 40ce Gl. Rye By, Gl. Rye, i Skanderborg Kommune.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Denne afgørelse sendes digital til Fredningsnævnet for Midtjylland østlig del, Skanderborg Kommune og klager.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på mfkn.naevneneshus.dk. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Miljø- og Fødevareklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.



Thomas Steensen
Stedfortrædende formand

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 3. juni 2024

FN-MJØ-089-2024. Branddaskere og overdækning til værktøj på eksisterende skilte

Fredningsnævnet modtog den 31. maj 2024 Skanderborg Kommunes udtalelse om kommunens ansøgning om dispensation til at opsætte branddaskere og overdækninger til værktøj på fire eksisterende skilte på lyngbakkerne på matr.nr. 40ce Gl. Rye By, Gl. Rye. Ansøgningen er også indsendt på vegne af ejendommens ejer Naturfond Gl. Rye.

Fredningsnævnet meddeler dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Lyngbakkerne har følgende beliggenhed i fredningen markeret med en rød prik på oversigtstegningen, mens skiltenes placering er markeret med sorte prikker på oversigtsfotoet:



Fredningen

Ejendommen er en del af lyngbakkerne ved Gl. Rye og er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 18. marts 1971 om fredning af Galgebakken og nærmeste omgivelser, herunder Musebakken. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men har baggrund i områdets, herunder lyngarealernes historiske og landskabelige værdier. Det fremgår af fredningens bestemmelser, at området skal bevares i dets tilstand på fredningstidspunktet. Ændringer i terrænet eller terrænformerne er ikke tilladt. Det er endvidere forbudt at opføre enhver art bebyggelse og at anbringe andre indretninger, herunder master eller tårne.

Skanderborg Kommunes udtalelse

Skanderborg Kommune har oplyst, at lyngbakkerne er et stort naturområde beliggende ved Gl. Rye, hvoraf Naturfond Gl. Rye ejer 16,5 ha. Ansøgningen omfatter opsætning af branddaskere på stolperne på hver side af de eksisterende skilte. Desuden ønskes der opsat en plade tilsvarende den allerede etablerede på den modsatte side af skiltet. Pladen skal fungere som overdækning af værktøj. Ideen med værktøjet er, at gæster i lyngbakkerne kan låne noget værktøj med sig på besøg i bakkerne og hjælpe til med at holde heden lysåben ved at nedskære vortebirk. Værktøjet hænges tilbage på skiltet, når gæsten forlader området. Branddaskere, overdækning og værktøj ønskes opsat på i alt fire skilte. De tre af skiltene er placeret på naturfondens areal, og et enkelt skilt er placeret på kommunens ejendom. Pladen, som fungerer som overdækning, ønskes etableret i træ, der males med samme farve træbeskyttelse som det øvrige træ. Alternativet kan den laves i stål.

De eksisterende skilte har følgende fremtræden:



Skanderborg Kommune har yderligere oplyst, at nærmeste Natura 2000-område er N52 ved Mossø ca. 1,5 km fra projektområdet. Projektet er ikke af en karakter, der kan påvirke et Natura 2000-område på så stor afstand. Da der udelukkende er tale om opsætning af materiale på eksisterende skilte, vurderes projektet ikke at have nogen indflydelse på bilag IV-arter.

Kommunen har som sin vurdering anført, at Naturfond Gl. Rye ønsker at opsætte branddaskere på eksisterende skilte, idet der er en spirende bekymring for hyppigere perioder med længerevarende tørke. Lyngbakkerne er placeret helt op til Gl. Rye, og det kan derfor have store konsekvenser, hvis der opstår brand på arealet. For at tilskynde en hurtig indsats ved en eventuel brand ønskes der derfor opsat branddaskere ved samtlige indgange til arealet. Igennem de sidste 10 år har en gruppe frivillige forsøgt at bevare heden ved at rydde opvækst af træer, herunder særlig vortebirk. Heden vil over tid springe i skov, hvis opvæksten ikke holdes nede. Da heden er et vigtigt levested for en lang række sjældne planter, insekter og fugle, er det vigtigt, at heden holdes lysåben. De frivillige er ved at køre træet i forehavendet, og naturfonden ønsker derfor at tage nye tiltag i brug.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af Galgebakken og nærmeste omgivelser, herunder Musebakken betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Tiltagene sker på fire eksisterende skilte og i øvrigt til sikring af heden. Fredningsnævnet meddeler derfor dispensation til projektet, hvis det udføres i træ med samme farve træbeskyttelse som det øvrige træ, idet et sådant projekt vil være uden betydning for oplevelsen af fredningen.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand, jf. forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkomelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.



Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Knud Erik Hesselbjerg,
2. Kresten Krab Thorup,
3. Naturfond Gl. Rye,
4. Miljøstyrelsen,
5. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.05.11-P16-20313-13,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet, centralt,
12. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.